

PARAFİLİ: CİNSEL SAPKINLIK

Gülçin Akbaş

gulcinakbas@yahoo.com

Başkent Üniversitesi, Psikoloji Bölümü | ELYADAL

Cinsel suçlar toplumun gündemini oluşturan, oldukça yankı uyandıran olaylardır. Televizyon ve gazetelerde bu tür olaylarla sıklıkla karşılaşırız. Küçük çocukları kaçıranlar, reşit olmayan kız çocuklarıyla beraber olan erkekler, benzer bir şekilde reşit olmayan erkek çocuklarıyla beraber olan kadınlar, plajlardaki röntgenciler, otobüslerdeki fortçular..

Bu tür olaylar çoğunlukla toplum vicdanını rahatsız eden olaylardır. Toplum, sözü geçen cinsel aktivitelerde bulunan bireylerin cezalandırılmasını istiyor. Cezalandırmanın yanı sıra, daha önemli olan konu ise hem toplum vicdanını hem de suçu işleyen kişiyi rahatlatmak amacıyla cinsel suçları işleyen kişilerin iyileştirilmesi ve onları bu tür davranışları tekrar işlemekten alıkoymaktır.

Bu bireylerin iyileştirilmesinde ilk adım, bireyi tanımak ve ne tür cinsel sapkınlığı olduğunu anlamaktır. Bu bağlamda bu yazıda psikologların yoğun çalışmalarıyla belirlenmiş "parafililer-sapkın cinsel davranışlar" tanımlanacak ve çeşitlerine değinilecektir.

Parafili Nedir?

Parafili cinsel uyarılmanın ve hazzın alışılmamış cinsel davranışlarda bulunulmasıyla edinilen sapkın bir davranıştır. Bir parafili belirli bir nesneyi (örn., çocuklar, hayvanlar ya da iç çamaşırları) veya belirli bir davranışı (örn., kendini teşhir etme, acı çekirtme) içerebilir. Parafilik bireyler için, parafilik uyarının varlığı ya da hayali cinsel uyarılma için yeterli olabilir. Parafilik davranış ve bu davranışın altında yatan hiperseksüalite, cinsel dürtü ve saldırganlık bir cinsel dürtü bozukluğunu temsil ediyor olabilir (Kafka, 1995).

Parafilin Teşhisi için Kriterler

Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı'na (DSM) (2000) göre parafilin teşhisi için:

1. İnsan dışındaki nesnelere,
2. Bireyin kendisinin ya da partnerinin acı çekmesini veya aşağılanmasını
3. Çocukları ya da diğer rızası olmayan bireyleri

içeren, tekrarlayan, yoğun cinsel uyarılmalı fanteziler, cinsel dürtüler ya da davranışların olması gerekir. Teşhisi tam olarak konulabilmesi için, bu özellikler en az 6 ay boyunca sürmelidir. Ayrıca, kişinin sosyal, mesleki ve diğer önemli alanlarında büyük sıkıntıya ve işlev bozukluğuna neden olmalıdır.

Bazı parafilik bireyler için, sapkın davranışlar onların hayatındaki temel cinsel aktiviteyi oluşturabilir. Bu bireyler her ne kadar farklı cinsel davranışlarının onları rahatsız etmediğini iddia etseler de, cinsel ilişkilerinde sıklıkla bozukluklar görülür. Hatta bazıları, kendilerini uyaracak uyarılara yakın olmak amacıyla mesleklerini ve hobilerini cinsel tercihlerine göre seçebilir. Örneğin bir ayak fetişisti kadın ayakkabıları satmayı seçebilir.

Bu bireylerde cinsel işlev bozukluklarına ek olarak, kişilik bozuklukları özellikleri de görülebilmektedir. Parafilide depresyon belirtileri görülebilir ve parafilik davranışların yaşanılan yoğun stres nedeniyle artabileceğinin bir işareti olarak depresyon belirtileri parafilik davranışın sıklığını ve yoğunluğunu artırabilir.

Bir kültürde normal olarak kabul edilen bir davranış diğerinde tuhaf karşılanabileceğinden, parafilin tanısı kültürden kültüre değişir. Mazozizm dışında kadınlara neredeyse hiç parafili tanısı koyulmamıştır ve hatta mazozist tanısı alan erkeklerin sayısı kadınların 20 katıdır. Parafili çocukluk veya ergenlikte başlayabilir ve yıllarca sürebilir. Ancak şu unutulmamalıdır; bazı davranışlar, fanteziler ya da nesnelere sadece zarar verdiğinde veya strese neden olması durumunda parafilik olarak kabul edilir. Genel bir tıbbi duruma bağlı kişilik değişimine neden olan şizofreni veya madde kullanımı gibi muhakeme yeteneğini engelleyen bazı koşullar parafilik davranışa neden olabilir. Bu koşullar parafiliden ayrı tutulmalıdır.

DSM (2000), parafiliyi sekiz farklı şekilde sınıflandırır. Bu sekiz çeşit parafili arasında eğer kişi stres hissediyorsa ya da kişiler arası iletişimde güçlüklerle neden olacak dürtüler veya cinsel fantezileri varsa pedofili, röntgencilik, teşhircilik veya fortçuluk tanılarında biri koyulur. Eğer kişi partnerinin rızası olmadan ona yönelik dürtüsel davranışlarda bulunursa veya strese ya da kişiler arası iletişimde güçlüklerle neden olacak dürtüler sergilerse sadizm tanısı konur. Diğer parafililerin tanısı ise eğer cinsel dürtüler, davranışlar ya da fanteziler, sosyal ve mesleki işlevsellikte belirgin bir sıkıntıya ya da bozulmaya neden oluyorsa konulur. Kliniklerinde en sık görülen parafili türleri pedofili, röntgencilik ve teşhirciliktir. Cinsel sadizm ve mazozizm daha az sıklıkla görülür.

Parafilin Çeşitleri

1. Fetişizm (Nesne Tutkusunu)

Bu parafili türü insan olmayan nesnelere yönelik tekrarlayan yoğun cinsel dürtüleri, cinsel olarak uyarıcı fantezileri ya da davranışları içerir. Hemen hemen her şey fetiş olabilir. Yaygın görülen fetiş nesnelere ayakkabı ve iç çamaşırdır. Fetişist olan bazı insanlar, o nesneyi çalarak, masturbasyon yaparak ya da hatta sadece nesneyi görmekle tahrik olabilirler. Cinsel ilişki esnasında kişi partnerinden o nesneyi giymesini isteyebilir (Raphling, 1989). Comer'e (1998) göre fetişistlerin çoğu erkektir ve dörtte biri homoseksüellerden oluşur ve fetişizm ergenlikte başlar. Fetişizm, genellikle cinsel uyarılma için gereklidir ve fetişin yokluğu erkeklerde ereksiyon güçlüklerine neden olabilir.

Bir fetişizm vakası:

32 yaşındaki bekar bir erkek "kadın külotlarının" çok çekici olduğunu belirtiyor. İlk cinsel heyecanını 7 yaşında pornografik bir dergide külot giymiş çıplak bir kadın fotoğraflarıyla uyarılmasıyla yaşamış.

Sonra, ilk ejakülasyonu 13 yaşındayken külot giymiş kadınların fantezileriyle oluşmuş. Arkadaşlarının, kız kardeşinin ve tanıdığı diğer kadınların külotlarını çalıyor ve masturbasyon yaparken kullanmak üzere özel bir yerde saklıyor (Comer, 1998).

2. Transvestik Fetişizm (Karşı Cinsin Eşyalarına Karşı Fetişizm)

Bu sapkın davranış, cinsel uyarılma sağlamak için kadın giysileri giyme ihtiyacı veya arzusu hisseden heteroseksüel erkeklerde görülür. Hastaların çoğu evlidir. Bu sapkın davranış genellikle ergenlik başlangıcında ortaya çıkar. Bu erkeklerden bazıları sadece tek bir kadın giysisini seçer (örn., kendi iç çamaşırının içine kadın külotu giyme) bazılarıysa tamamen bir kadın gibi giyinip makyaj yapabilir. Wise ve arkadaşlarının (1991) transvestik fetişizm kişilik özellikleri hakkında yaptıkları araştırma bu kişilerin epeyce saldırgan ve yakınlık gösteremeyecek kadar benmerkezci olduğunu göstermiştir. Çoğu yüksek düzeylerde aile içi geçimsizlik bildirmiştir (akt. Comer, 1998).

3. Cinsel Mazoşizm

Cinsel mazoşizimli bireyler, aşağılanmaktan, dövülmekten, bağlanmaktan veya herhangi bir şekilde acı çektirilmeğe yoğun olarak haz duymaktadır (DSM 2000). Tekrarlayan, şiddetli uyarıcı cinsel fanteziler ve cinsel dürtüler kişiyi yönlendirir. Mazoşist bireyler, kendi rızaları olmadan cinsel birlikteliğe zorlanma fantezileri kurarlar. Zaman zaman birçok normal insan bu tür fanteziler kurabilir. Ancak sadece fantezileri hakkında yoğun sıkıntı yaşayanlar ve normal cinsel işlevleri bozulmuş olan bireylere mazoşizm teşhisi konur.

Mazoşist eylemleri ya hastalar kendi kendilerini bağlayarak, vücutlarına delici aletler batırarak hatta kendilerini keserek yaparlar ya da partnerlerine yaptırırlar. Partnerlerinden kendilerini tehdit etmelerini, el, kol, bacak ve gözlerini bağlamalarını, dövmelemlerini, kırbaçlamalarını, vurmalarını, aşağılamalarını ve hatta elektrik vermelerini isteyebilirler (Reik, 1989).

Amerikan Psikiyatri Birliği'ne göre (2000), mazoşist fantezilerin çoğu çocuklukta başlayıp yıllarca sürmektedir. Stresin mazoşizmi tetikleyebileceği bilinmektedir (akt. Comer, 1998). Acı ve cinsel hazın aynı andan deneyimlenmesi mazoşist dürtü ve eylemlerin nedeni olabilir (Comer, 1998).

4. Cinsel Sadizm

DSM'ye göre cinsel sadizm mağdura psikolojik ya da fiziksel acı (aşağılanma dahil) vermenin kişiye cinsel heyecan verdiği hayali ya da gerçek, tekrarlayan, şiddetli olarak uyarıcı cinsel fantezi, dürtü ve davranışları içerir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2000). Sadist kişiler genellikle sadist hareket tarafından dehşete düşen bir cinsel kurban üzerinde tam kontrole sahip olduklarını düşünürler. Bazı sadistler, sadist eylemlerini rızası olan partnerleri üzerinde yaparken bazıları partnerlerinin rızası olmadan yapabilir, örneğin bazı tecavüzcüler cinsel sadizm gösterir. Tüm sadist eylemlerde cinsel zevk için anahtar nokta kurbanın acı çekmesidir (Comer, 1998).

Davranışçı yaklaşıma göre, isteyerek ya da farkında olmadan, bir hayvana ya da insana acı çektirirken cinsel uyarılma yaşanabilir. Acı verme ve cinsel uyarılmanın eşleştirilmesi cinsel sadizmi başlatabilir. Farklı bir yaklaşımsa, cinsel yetersizlik ya da güvensizlik hislerinin insanları diğerlerine acı çektirip onlara karşı güç ve üstünlük hissine ulaşmalarına neden olacağını ve böylece cinsel uyarılma artacağını iddia eder (Langevin ve ark., 1988, akt. Comer, 1998).

Dietz ve arkadaşlarına göre (1990), cinsel sadizm fantezileri, mazoşizm gibi çocuklukta başlar, erken yetişkinlik döneminde kronik bir hale gelir (akt. Comer, 1998). DSM'ye göre, sadizm eğer Antisosyal Kişilik Bozukluğu ile birleşirse, sadist bireyler kurbanlarını öldürebilir (2000).

Sadomazoşizm uygulaması ise önceden belirlenmiş kırbaçlama (genellikle kalçalara), kölelik, ürofil- idrardan ya da işemekten seks arzusu duyma; koprofil- dışkıdan seks arzusu duyma ve mysophilia-pislik ile seks arzusu duyma ve penis ve meme işkencesi gibi çeşitli cinsel senaryoların cinsel sadist ve cinsel mazoşistler tarafından uygulanmasını içerir (Arndt, 1991).

5. Teşhircilik

Teşhircilik DSM'de bir kişinin herhangi bir yabancıya cinsel organlarını göstermesi olarak tanımlanmaktadır. Teşhircilikte hedef kişi genellikle karşı cinsin bir üyesidir. Teşhircilik genellikle 18 yaşından önce ortaya çıkar ve 40 yaşından sonra şiddeti azalır. Hastaların çoğu erkektir ancak bildirilen vakaların birkaçında kadın teşhirciler vardır (2000).

Bazı çalışmalar teşhircilerin dini bir şekilde yetiştirilmiş olma olasılığını ortaya koymuştur. Ayrıca erkek ve kadın hastaların farklı özelliklerinin olduğu ileri sürülmektedir. Kadın teşhirciler cinsel organlarını hiçbir zevk almadan sadece para kazanmak için teşhir ederken erkek katılımcılar teşhircilik yaparken zevk alırlar.

Literatüre göre erkek teşhirciler kişiler arası ilişkilerinde bozukluklar yaşayan ve öfkeli ve düşmanca duyguları olan erkek ve iddiasız erkekler olma eğilimindedir. Ayrıca, teşhirci erkeklerin kendi erkeklikleri ile ilgili şüpheleri olup bazılarının annelerine aşırı bağımlılığı olduğu da görülmüştür (Blair ve Lanyon, 1981).

Bir teşhircilik vakası:

"Fernando bir teşhirciydi. Yaklaşık iki ay önce kontrol edilemez bir dürtü hissetti ve o da hedefine ulaşmak için sokaklarda dolaştı ve otobüse bindi. Favori hedefleri yaşlı kadınlar veya liseli kızlardı. Yöntemi, yolda veya otobüste hedefinin gözlerinin önünde onları şok etmek amacıyla işemek ya da masturbasyon yapmaktı (Raulin, 2003).

6. Röntgencilik

Röntgencilik, çıplak olan, soyunan ya da cinsel birliktelikte bulunan kişileri gözetlemekten kaynaklanan tekrarlayan, şiddetli olarak uyarıcı cinsel fantezi, dürtü ve davranışları içerir. Bu insanların amacı cinsel ilişkiye girmek değil sadece gözlemlemektir. Röntgencilik esnasında ya da daha sonra gördüklerini düşünürken masturbasyon yapabi-

lirler. Yakalanma riski de röntgencilere heyecan katarak röntgencilik eylemini tetikler. Röntgencilik, genellikle 15 yaşından önce başlar ve kronik olma eğilimindedir (DSM, 2000).

Langevin ve arkadaşlarının yapmış olduğu bir araştırmaya göre (1985) diğer cinsel suçlulara göre röntgencilerin ailenin en küçük çocuğu olma ve daha az sayıda kız kardeşlerinin olma ihtimalinin yüksek olduğu bulunmuştur. Röntgencilerin genellikle her iki ebeveynle de iyi bir ilişkileri yoktur ve ebeveynlerin de iyi bir evlilikleri yoktur. Cinsel ve sosyal olarak daha az gelişmişlerdir. Diğerlerine göre ilk cinsel deneyimlerini daha geç yaşarlar ve evlenme ihtimalleri çok azdır. Röntgencilik cinsel olarak deneyimleri arttıkça, daha fazla röntgencilik yaparlar (akt. Comer, 1998). Diğer cinsel bozukluklara eşlik edebilir. DSM'ye göre, genellikle 15 yaşından önce başlar ve kronik olma eğilimindedir (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2000).

Bir röntgencilik vakası:

Çıplak bir kız arkadaşına bakmak onu sinsice izlemek kadar heyecanlı olamaz. Önemli olan çıplak bir vücut görmek değil, görmemeniz gereken bir şeyi gizli izlemek. Yakalanma riski bu işi daha da heyecanlı hale getiriyor. Yakalanmak istemiyorum ama birilerini gizlice izlediğim zaman kendimi tehlikeye atıyorum (Comer, 1998).

7. Frottörizm (Fortçuluk)

Frottörizm DSM'de "rızası olmayan bir kişiye dokunma ve sürtünmeyi içeren fanteziler, cinsel dürtüler ve davranışlar" olarak tanımlanmıştır. Cinsel organlarını mağdurun kalçalarına sürtme ya da mağdurun memelerini veya cinsel organını elle okşama genellikle tren gibi kalabalık ortamlarda oluşur ve kişi mağdurla özel ve samimi bir ilişki içersinde olduğunun hayalini kurar. Ancak, kişi genellikle mağdura dokunduktan sonra yakalanmamak için kaçmaya çalışır. Frotterizm çoğunlukla ergenlikte ya da daha öncesinde başlar ve genellikle başkalarının frotterizm yaptığını gözlemleyerek model alma yoluyla gelişir. 25 yaşından sonra frotterizm isteği azalmaya başlar (2000).

8. Pedofili (Sübyancılık)

Pedofi öncelikli olarak ve özellikle ergenlik öncesi çocukları ya da ergenliğe yeni girmiş çocukları cinsel olarak çekici bulmaktır (DSM, 2000). Pedofililer, cinsel doyuma çocukları izleme, onlara dokunma ya da basit veya karmaşık cinsel eylemler yapma yoluyla ulaşır. Pedofili vakası

için pedofilik birey en az 16 yaşında olmalı ya da çocuktan en az 5 yaş büyük olmalıdır. Mağdurlar çoğunlukla 13 yaş altı çocuklardır ve mağdurların üçte biri kız çocuklarından oluşur. Pedofilik bireylerin çoğu, yetişkinlerle yaşadığı cinsel deneyimlerden haz duymaz; cinsel doyum için sadece çocukları tercih eder.

Sapkın cinsel davranışlarını sadece kendi öz çocukları, üvey çocukları ya da akrabalarıyla deneyimleyebilirler. Pedofilik yetişkin eğer cinsel sadizm belirtilerini göstermiyorsa, çocuğun ihtiyaçlarına karşı duyarlı olabilir. Pedofili, ergenlikte ortaya çıkar ve pedofilik eylem sıklığı strese bağlı olarak değişebilir. Pedofilik bireylerin çoğu çocukken cinsel olarak istismar edilmiştir. Bu bireylerin çeşitli cinsel işlev bozuklukları ve az gelişmiş sosyal beceriler gibi başka sıkıntıları olabilir. Dolayısıyla, hayatlarında kontrol hissini yaşayabilecekleri başka alanlar ararlar (Howitt, 1995).

Görüldüğü gibi parafili çok çeşitli davranışları içerir. Cinsel suçlu olarak nitelendirilen bireyleri öncelikli olarak tanımak, cinsel sapkınığını belirlemek ve sonrasında iyileşmesini sağlamak gerekmektedir. 1190'ların ortasında, Avrupa'daki bazı ülkeler teşhircilik, pedofili ve çeşitli sosyal suçların tedavisi için hadım etmeyi kullanılmıştır. Ancak şimdi, parafilik bireylerin iyileştirilmesinde çeşitli psikolojik terapiler uygulanmakta ve olumlu sonuçlar alınmaktadır (Comer, 1998).

Kaynaklar

- Amerikan Psikiyatri Birliği, (2000). *Tanı ölçütleri başvuru el kitabı (4. baskı)*. Washington, DC: Author.
- Arndt, W. B. (1991). *Gender disorders and the paraphilias*. Madison: International University Press.
- Blair, C. ve Lanyon, R. (1981). Exhibitionism: Etiology and treatment. *Psychology Bulletin*, 89, 439-463.
- Comer, R. J. (1992). *Abnormal psychology*. New York; Freeman.
- Howitt, D. (1998). *Pedophiles and sexual offences against children*. Chichester: Wiley.
- Kafka, M. P. (1995). Current concepts in the drug treatment of paraphilias and paraphilia-related disorders. *Practical Theurepetics*, 3, 9-21.
- Raulin, M. L. (2003). *Abnormal psychology*. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Raphling, D. L. (1989). Fetishism in woman. *Journal of American Psychoanalytic Association*, 37(2), 465-491.
- Reik, T. (1989). The characteristics of masochism. *American Imago*, 46, 161-195.